

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **V. T.**
státní příslušnost: Ukrajina
t. č. pobytem X

proti
žalovanému **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

**v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 10. 2020, č. j. OAM-377/ZA-
ZA11-BA04-2020,**

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobce pochází z Doněcké oblasti. Namítá, že splňuje podmínky pro přiznání doplňkové ochrany. Žalovaný mu ji ovšem neudělil. Konflikt na východě Ukrajiny totiž nepovažuje za totální konflikt ohrožující každého, kdo je na Ukrajině. Žalobce před svým odchodem z Ukrajiny žil v jejích bezpečných oblastech a nečelil tam žádnému nebezpečí. Krajský soud se proto zaměřil zejména na otázku, zda žalobce může využít vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí žalovaného

2. Žalobce podal dne 9. 7. 2020 žádost o udělení mezinárodní ochrany podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Pochází z Doněcké oblasti na Ukrajině. V roce 2016 tam střela zničila byt, kde žil. Poté s rodiči odešel do Ruska a vrátil se do Doněcké oblasti v roce 2018. Nyní

nemá, kam se vrátit. Zhoršila se tam bezpečnostní situace. Jinde na Ukrajině žít nemůže, protože má obavy kvůli svému původu. Neumí ukrajinsky, jen rusky. V ČR byl od září do listopadu 2019 na základě pracovního víza. Poté se vrátil na Ukrajinu a přijel znovu do ČR v lednu 2020. Bydlel tu u rodičů a brigádně začal pracovat pro PPL. Chtěl si vyřídit pracovní vízum, ale měl obavu, že by poté z Ukrajiny nemohl na dlouho vycestovat kvůli pandemii koronaviru. Hrozící nákaza je dalším důvodem, proč o mezinárodní ochranu žádal. Na Ukrajině se podle něj nedodržují hygienická opatření.

3. Je tam také málo práce, navíc špatně placené. Proto se nemůže přesídlit do jiných oblastí Ukrajiny. Jeho rodné město se nachází asi osm kilometrů od kontaktní linie bojů. Ty v poslední době zesilují. Od vypuknutí konfliktu zažil mnoho nebezpečných situací. Při zničení bytu v roce 2016 například jen těsně předtím byt opustil. Střela mu tam zabila kamaráda. Žalobce při pohovoru rozvedl problémy, jichž se obává kvůli svému původu. V roce 2019 měl například konflikt s vedoucím zemědělského družstva nedaleko Kyjeva, který mu sdělil, že lidé z Doněcké oblasti „jsou psi a měli by zůstat ve sklepech v Doněcku“. Žalobce žil na území kontrolovaném ukrajinskou vládou devět měsíců v roce 2019. Neměl tam problémy se státními orgány a policií. Neměl ani jiné vážné problémy. Jen drobné konflikty kvůli tomu, že mluvil rusky. Má přítelkyni, která pochází z malého vojenského města nedaleko Kyjeva. Seznámil se s ní v dubnu 2020 v ČR. Nechtěl, aby i ona měla problémy kvůli jeho původu.
4. Žalobce uváděl, že by mu ekonomická situace neumožnila najít si bydlení v jiné části Ukrajiny. Se svými problémy kvůli původu z Doněcka se neobrátil na žádnou instituci. Stejně by mu podle něj nepomohli z důvodu doněcké registrace pobytu a používané ruštině. Nezkontaktoval ani orgány, které pomáhají osobám z oblastí, jež nejsou pod kontrolou ukrajinské vlády. Je mu známo, že poskytují pomoc jen rodinám s dětmi. Neměl pas, proto stejně nemohl o pomoc požádat. Teď už doklad má, ale stejně neví, jestli by tak mohl postupovat. Jakmile jim střela zničila dům, žádná strana jim tak jako tak nepomohla. V závěru pohovoru žalobce zopakoval, že před odjezdem z vlasti neměl žádné potíže.
5. Žalovaný si opatřil podklady ohledně politické a bezpečnostní situace na Ukrajině i tamějším stavu lidských práv. Konkrétně šlo o: 1) Informaci OAMP Ukrajina – Situace v zemi ze dne 25. 4. 2020 („*Informace OAMP – Situace v zemi*“), 2) Informaci OAMP Ukrajina – vnitřně vysídlené osoby ze dne 20. 4. 2020 („*Informace OAMP – vnitřně vysídlené osoby*“) a 3) Informaci MZV ČR o Ukrajině ze dne 19. 8. 2019 („*Informace MZV*“).
6. Rozhodnutím ze dne 12. 10. 2020, č. j. OAM-377/ZA-ZA11-BA04-2020, žalovaný neudělil žalobci žádnou z forem mezinárodní ochrany („rozhodnutí žalovaného“). Neshledal žádný z důvodů azylu (§ 12 až § 14 zákona o azylu). Ve vztahu k doplňkové ochraně podle čl. 14 odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu žalovaný zdůraznil, že žalobce opustil vlast zcela bez problémů, na základě vlastního cestovního dokladu a neměl tam nikdy žádné problémy se státními či bezpečnostními orgány. Neuvedl nic, z čeho by bylo možné dovozovat, že by tam čelil špatnému zacházení ve smyslu čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech („Úmluva“). Žalobce jen obecně tvrdil, že měl několik drobných konfliktů kvůli používání ruštiny. Konkrétně zmínil jen jeden s vedoucím zemědělského družstva, který však nedosahoval intenzity špatného zacházení. Žalobce se navíc mohl se žádostí o pomoc obrátit na ukrajinskou policii nebo využít jiných reálně dostupných prostředků vnitrostátní ochrany. Neučinil tak ovšem na základě nepodložené domněnky, že by mu nikdo nepomohl. Žalovaný dodal, že podle *Informace MZV* osobám, které pobývaly dlouhodobě v zahraničí nebo žádaly o mezinárodní ochranu po návratu na Ukrajinu, nehrozí vážná újma.
7. Žalovaný se pak věnoval otázce, zda by žalobci nehrozilo vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu [§ 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu]. Podle *Informace OAMP – Situace v zemi* se politická i bezpečnostní situace v zemi stabilizovala a jako takovou ji lze charakterizovat i v roce 2020. Ačkoliv centrální vláda

nadále neměla pod kontrolu mj. Doněckou oblast, bezpečnostní incidenty se soustřeďují u tzv. linie dotyku. Mezinárodní trestní soud označil konflikt probíhající i v Doněcké oblasti za vnitřní ozbrojený konflikt. Byl hlavním zdrojem vnitřního přesídlení i pohybu uprchlíků, kteří odcházeli do okolních států a dalších zemí EU. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu však nejde o „totální konflikt“ a každý civilista nečelí jen z důvodu své přítomnosti na Ukrajině nebezpečí vážné újmy.

8. Žalovaný uvedl, že žalobce sice pochází z Doněcké oblasti – z města Vuhlehirsk, které leží nedaleko linie dotyku – nicméně toto město v roce 2016 opustil a až do roku 2018 žil v Rusku. Po návratu na Ukrajinu v roce 2019 se již nevrátil na území kontrolovaná povstalci a až do září 2019 žil na území kontrolovaném ukrajinskou vládou. Má tedy již s přesídlením zkušenosti. Nečelil žádným negativním důsledkům konfliktu na východní Ukrajině. Není důvod se domnívat, že by se na tom mělo něco po jeho návratu změnit. Žalovaný pak neshledal ani důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d), resp. § 14b zákona o azylu.

III. Obsah žaloby

9. Žalobce namítá, že o mezinárodní ochranu požádal kvůli zhoršení situace na Ukrajině. Hrozí mu vážná újma na životě a zdraví. Vnitřní ozbrojený konflikt, který probíhá na východě země, se žalobce přímo dotýká. Žalovaný nezjistil dostatečně skutkový stav a nepoužil § 14a zákona o azylu správně. Žalobce splňuje všechny podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Spor je o existenci vážné újmy a možnosti využití ochrany země původu.
10. Bydliště žalobce se nachází v blízkosti kontaktní linie, kde dochází k bojům a dalším incidentům, které riziko vážné újmy představují. Žalobce odkazuje na zprávy o zemi původu, ze kterých plynou počty civilních obětí v Doněcké oblasti a zásahů civilních budov. Situace na východě Ukrajiny určitě není stabilizovaná. V médiích se stále objevují zprávy o útocích a bojích. I české ministerstvo zahraničních věcí doporučuje Čechům necestovat do Doněcké oblasti, obzvláště pak do míst, která se nacházejí v blízkosti tzv. linie dotyku, kde stále dochází k nepravidelným ozbrojeným střetům. Žalobce by v případě návratu do země původu čelil skutečnému nebezpečí vážné újmy, představovaného vážným ohrožením života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu podle § 14a zákona o azylu.
11. Žalovaný pak komplexně neposoudil možnost vnitřního přesídlení žalobce. Vnitřně přesídlené osoby z východu Ukrajiny se stávají obětmi diskriminace jak ze strany státních orgánů, tak ostatních občanů. Zprávy o zemi původu popisují vysokou a nadbytečnou úroveň byrokracie vůči vnitřně přesídleným osobám. Musí dodržovat jiná pravidla než ostatní. Výbor OSN pro hospodářská, sociální a kulturní práva vyjádřil znepokojení nad diskriminací osob z Doněcké oblasti ze strany státu. Ostatní obyvatelé jim také znesnadňují přístup k ubytování nebo práci. Právě tato společenská diskriminace od hostitelské společnosti a státních orgánů představuje hlavní překážku naplnění kritéria rozumnosti vnitřního přesídlení. Nehraje pak roli, zda má žalobce zkušenost s přesídlením, protože v minulosti pobýval na různých místech. Rozhodující je, zda v přesídlení bude moci žít bez nepřiměřeného příkoří.
12. Žalobce v neposlední řadě namítá s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu, že mu nemůže sám o sobě být k tíži čas podání žádosti. Jeho žádost o mezinárodní ochranu není účelová.

IV. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný opakuje, že nemůže opominout účelovost podání žádosti žalobce. Ve vlasti neměl žádné problémy se státními či bezpečnostními orgány. Neuvedl nic, z čeho by bylo možné dovozovat nebezpečí špatného zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy. Institut azylu nelze využít jako náhradní řešení, pokud cizinec nesplňuje podmínky pro získání oprávnění k pobytu.

V. Posouzení věci krajským soudem

14. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu.
15. Žaloba *není důvodná*.
16. Předpokladem pro udělení doplňkové ochrany je hrozba skutečného nebezpečí vážné újmy [§ 14a zákona o azylu, resp. čl. 15 směrnice č. 2011/95/EU („kvalifikační směrnice“)]. Kvalifikační směrnice však v čl. 8 odst. 1 umožňuje členským státům v rámci posuzování žádosti o mezinárodní ochranu dospět k závěru, že určitý žadatel nepotřebuje mezinárodní ochranu, pokud mu v určité části země původu nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy nebo má přístup k ochraně před vážnou újmou v souladu s čl. 7, a pokud zároveň do této části země původu může bezpečně a legálně odcestovat, je mu do ní umožněn vstup a lze důvodně předpokládat, že se v ní může usadit. Toto fakultativní ustanovení transponuje § 2 odst. 7 zákona o azylu (byť ne zcela správně, protože směřuje do jednoho dvě samostatné podmínky spočívající v prvotním posouzení vážné újmy a až následném posouzení vnitřního přesídlení). Podle něj se vážnou újmou není, pokud se obava cizince z vážné újmy vztahuje pouze *na část území státu, jehož státní občanství má, a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit*, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu: (a) tu nejsou důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo (b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmou.
17. Kromě nepřesné transpozice čl. 8 odst. 1 kvalifikační směrnice zákonodárce opomněl promítnout do zákona o azylu odstavec 2 téhož ustanovení, který zní: „Při posuzování otázky, zda [žadatelé – doplnil krajský soud] nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy či zda má v části země původu přístup k ochraně před (...) vážnou újmou v souladu s odstavcem 1, přihlížejí členské státy při rozhodování o žádosti k celkové situaci panující v dotyčné části země a k osobní situaci žadatele v souladu s článkem 4. Členské státy proto zajistí, aby z příslušných zdrojů, jako je úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu, získávaly přesné a aktuální informace.“
18. Důkazní břemeno ohledně toho, zda tu jsou veškeré podmínky pro využití vnitrostátní ochrany, resp. alternativy vnitřního přesídlení, nese plně správní orgán. Jeho povinností je si v první řadě k posouzení této otázky obstarat dostatečně přesné a aktuální informace o zemi původu a ty rovněž řádně vyhodnotit. Již v rozsudku ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93, č. 1551/2008 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[p]ři posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení (...). V této souvislosti se rozhodovací orgán musí zabývat zejména dostupností vnitřní ochrany, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení“. (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2020, č. j. 5 Azs 122/2020-31, body 14-18).
19. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74, pak vyplývá, že „[p]ři posuzování možnosti vnitřní ochrany je nutné posoudit čtyři kritéria: (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti (...) vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv. Tyto čtyři podmínky musí být splněny kumulativně a při jejich posouzení je třeba brát v potaz celkové poměry panující v zemi původu a osobní poměry žadatele“ (blíže viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46, č. 4029/2020 Sb. NSS, či ze dne 4. 12. 2020, č. j. 5 Azs 122/2020-31, body 14-18).

20. V návaznosti na § 2 odst. 7 zákona o azylu a čl. 8 odst. 1 kvalifikační směrnice je v jádru této věci sporu o (ne)naplnění výše uvedených kritérií (2) a (3). Žalobce konkrétně namítá ekonomickou a sociální nemožnost přesídlení do jiných částí Ukrajiny a diskriminaci vnitřně přesídlených osob z východu Ukrajiny. Té se má dopouštět stát i ostatní občané Ukrajiny, kteří např. znesnadňují vnitřně přesídleným osobám přístup k ubytování nebo práci. Právě pro tuto překážku by vnitřní přesídlení žalobce podle něj nesplňovalo podmínku rozumnosti a působilo by mu nepřiměřené přikori. Již v řízení tvrdil, že by si ho ekonomicky nemohl dovolit. A obecně tvrdil, že se na Ukrajině nemá kam vrátit. *Tuto argumentaci však krajský soud nepovažuje za důvodnou.*
21. Žalovaný si obstaral podklady, ze kterých plyne odpověď na jádro žalobních námitek. *Informace OAMP – vnitřně vysídlené osoby* popisuje změny zavedené zákonem č. 1706-VII, o zajištění práv a svobod vnitřně vysídlených osob. Z něj plynou záruky ochrany proti diskriminaci či asistence v případně dobrovolného návratu. Byť se objevily některé nedostatky v systému registrace, dostál tento zákon mezinárodní praxi a vypořádává se s klíčovými oblastmi problematiky vnitřně vysídlených osob. V listopadu 2018 také vznikl akční plán ve vztahu k vnitřně vysídleným osobám, který má zajistit dlouhodobé a trvalé řešení jejich situace v ekonomické sféře či v oblasti bydlení. Daná zpráva však upozorňuje na finanční podhodnocení navrhovaných řešení. Pokud vnitřně vysídlená osoba projde registrací, která může být administrativně náročná kvůli ověřování pobytu, získává státní podporu i podporu v ubytování. Od roku 2017 se postup pro vyplácení podpory značně zjednodušil. Výše státního příspěvku pro vnitřně vysídlené osoby a konkrétně pro osoby schopné práce činila 442 hřiven měsíčně (což bylo v době rozhodnutí žalovaného cca 360 Kč).
22. Vnitřně vysídlené osoby také podle *Informace OAMP – vnitřně vysídlené osoby* mají nárok na poskytnutí ubytování a finanční podporu na ubytování v částce 3.042 hřiven (v době rozhodnutí žalovaného cca 2.500 Kč). Ukrajinské orgány nadto navýšily finance na tzv. sociální ubytování pro vnitřně vysídlené osoby. Přesto *Informace OAMP – vnitřně vysídlené osoby* říká, že nedostatečné ubytování včetně jeho kapacit bylo hlavním problémem vnitřně vysídlených osob. K jejich ubytování stát upravil a přestavěl i tzv. kolektivní centra. Ta se podle kritiků proměnila až v „ghetta“. Ubytovaní ve státních zařízeních stát hradil z 50 %, zbytek platila konkrétní ubytovaná osoba. Měla však poskytnout ubytování pouze na kratší dobu. Většina vnitřně vysídlených osob žila v soukromém ubytování nebo ubytování poskytnutém dobrovolnými dárci. Ukrajinské úřady plánovaly výstavbu ubytování pro vnitřně vysídlené osoby.
23. *Informace OAMP – vnitřně vysídlené osoby* také hovoří o diskriminaci vnitřně vysídlených osob při hledání zaměstnání. Ukrajinské úřady do třetího čtvrtletí 2018 utratily na podporu jejich zaměstnanosti 72 milionů hřiven a cílily na oblasti, odkud přicházel největší počet těchto osob včetně Doněcké oblasti. Nalezení práce se však také řadí mezi jejich největší výzvy. Dostávají cca třetinu průměrné ukrajinské mzdy. Problémy, kterým čelily vnitřně vysídlené osoby se však podle *Informace OAMP – vnitřně vysídlené osoby* odkazující na průzkumu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky („UNHCR“) podobaly problémům, kterým celkově čelila ukrajinská populace, např. nízké platy nebo práce v neformálním sektoru. *Informace OAMP – vnitřně vysídlené osoby* popisuje, že se postupně pozitivně vyvinul vztah původní komunity vůči vnitřně vysídleným osobám. Obecně se již projevuje solidarita s vnitřně vysídlenými osobami a úroveň integrace do místních komunit je vysoká, ač se liší v závislosti na hostitelské komunitě. Například v Kyjevě byla nejvyšší.
24. *Informace OAMP – situace v zemi* pak krátce popisuje bezpečnostní situace v jednotlivých oblastech, v naprosté většině z těch, jež jsou pod kontrolou ukrajinské vlády, v poslední době nedochází k bezpečnostním incidentům. *Informace MZV* dodává, že podání neúspěšné žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí není důvodem k postihu ze strany ukrajinských orgánů či soukromých osob. Problémem může být dlouhodobý pobyt v zahraničí, ale je to velmi individuální. Samotný fakt kratšího či delšího pobytu v zahraničí (většinou z ekonomických důvodů) není pro Ukrajince ničím výjimečným.

25. Z těchto informací vyšel i žalovaný ve svém rozhodnutí. Lze z nich dovozovat, že by se žalobce mohl – přes možné, ale překonatelné administrativní obtíže – zaregistrovat do systému podpory pro vnitřně vysídlené osoby. Podle krajského soudu by využití tohoto systému bylo rozumným řešením situace žalobce ve smyslu výše citovaných judikatorních východisek. Podle směrnice UNHCR k mezinárodní ochraně č. 4 o alternativách vnitřního útěku nebo přesídlení („směrnice UNHCR“) je třeba se ptát, zda by žadatel mohl na Ukrajině vést relativně normální život, aniž by čelil *neprůměrnému strádání*. Při hledání odpovědi na tuto otázku je obecně nezbytné posoudit osobní situaci žadatele, zda v minulosti čelil pronásledování, jeho bezpečnost a ochranu, míru dodržování lidských práv a možnost ekonomického přežití (bod 24 směrnice UNHCR). Žalobce obecně vzato namítá, že by neměl dostatečné zázemí, čelil by diskriminaci a jde mu podle podstaty žalobních námitek právě o otázku možnosti ekonomického přežití.
26. Směrnice UNHCR k tomu uvádí, že relevanci mají sociálně-ekonomické podmínky v navržené oblasti. Pokud tam panuje taková situace, že si žadatel nebude moci zajistit živobytí či ubytování, nebo pokud tam není dostupná či dostatečná lékařská péče, nelze navrženou oblast považovat za rozumnou alternativu. I z perspektivy základních práv by bylo nerozumné očekávat, že se určitá osoba přestěhuje na místo, kde bude čelit ekonomické nouzi nebo existenci pod hranici životního minima. Což by ji mohlo donutit navrátit se do oblasti, ze které uprchla, i za cenu hrozící vážné újmy. *Prosté snížení životní úrovně nebo zhoršení ekonomického postavení na druhé straně nemůže stačit k tomu, aby byla navržená oblast nepřijatelnou*. V dané oblasti musí panovat takové podmínky, aby se v nich v kontextu dané země dal vést relativně normální život. Pokud by například měl jednotlivec ztratit rodinné vazby a nemohl využívat neformální sociální sítě pomoci, může být přesídlení považováno za nepřijatelné, *není-li schopen si zajistit relativně normální život na úrovni vyšší než existenčního minima* (bod 29 směrnice UNHCR).
27. Z *Informace OAMP – vnitřně vysídlené osoby* lze dovozovat, že státní podpora pro vnitřně přesídlené osoby by u žalobce činila 442 hřiven měsíčně, tj. cca 360 Kč. Sama o sobě zjevně k živobytí nepostačuje. Předpokládá se tedy aktivita vnitřně přesídlených osob na pracovním trhu. Žalobce sice namítá, že by při hledání práce čelil diskriminaci, což stvrzují i podklady ve spise, které označují nalezení práce za jednu z výzev pro vnitřně vysídlené osoby. Přes právě uvedené z nich ovšem podle krajského soudu neplyne, že by žalobce žádné zaměstnání definitivně nezískal. Podle *Informace OAMP – vnitřně vysídlené osoby* by čelil obdobným problémům jako ukrajinská populace celkově. Ale zisk zaměstnání určitě není – přes uvedené obtíže – nepravděpodobný. K tomu lze dodat, že ukrajinská společnost v posledních letech už je mnohem solidárnější vůči vnitřně vysídleným osobám, což by se mohlo projevit i v tom směru, že by žalobce získal v některé z bezpečných oblastí Ukrajiny práci. *Mohl by si tam proto podle krajského soudu zajistit živobytí, pokud o to bude náležitě usilovat, díky čemuž by nemusel čelit existenční nouzi*.
28. *Informace OAMP – vnitřně vysídlené osoby* také popisuje, že by žalobce měl nárok na ubytování. Přestože jde o problémovou otázku, kterou v nejzazších případech řeší ubytování v kritizovaném, ale dostupném kolektivním středisku. Vlastní snahou o zisk zaměstnání by si ovšem mohl vytvořit podmínky pro to, aby vedl relativně normální život na vyšší úrovni, než je existenční minimum. *Vnitřní přesídlení by proto pro žalobce s ohledem na obsah zpráv o zemi původu nebylo jednoduché*. Podle krajského soudu by však pro něj nebylo přehnaně tvrdé (*unduly harsh*), což jako kritérium rozumnosti vnitřního přesídlení zohledňuje relevantní judikatura i literatura (srov. např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 6. 2011 ve věci *Sufi a Elmi proti Spojenému království*, stížnosti č. 8319/07 a 11449/07, § 266; z literatury viz např. Ní Ghráinne, Bríd. The Internal Protection Alternative. In: Costello, Cathryn, Foster, Michelle, a McAdam, Jane (eds.). *The Oxford Handbook of International Refugee Law*. Oxford University Press, 2021, s. 702).
29. Námitky žalobce týkající se hrozby vážné újmy na Ukrajině a otázky vnitřního přesídlení jsou proto nedůvodné (ke stejným závěrům dospěl v nedávné době Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46, usnesení ze dne 7. 1. 2021, č. j. 5 Azs 196/2020-56, či rozsudku ze dne 16. 4. 2021, č. j. 5 Azs 173/2020-47).

30. Žalobce také namítal, že mu nemůže sám o sobě jít k tíži čas podání žádosti. V tom má pravdu. Už minimálně 10 let je ustáleným východiskem judikatury Nejvyššího správního soudu, které žalovaný dlouhodobě přehlíží, že „[s]kutečnost, že žadatele vedla k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany také ‚snaha o legalizaci pobytu na území ČR‘, nepostačuje sama o sobě (...) k neudělení mezinárodní ochrany (...), neboť tato skutečnost ještě nevylučuje, že žadatel opustil zemi původu a chce se usídlit v ČR právě proto, že má odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu z azylově relevantních důvodů nebo že by v případě navrácení do této země čelil skutečnému nebezpečí vážné újmy zakládajícímu nárok na doplňkovou ochranu.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011-49).
31. Například ve svém rozsudku ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019-52, pak Nejvyšší správní soud uvedl, že „[č]as podání žádosti by tedy stěžovateli neměl být sám o sobě k tíži a správní orgán žádost nemůže *a priori* posuzovat jako účelovou ‚k legalizaci pobytu‘. Zvláště k ní nesmí přistupovat jinak než k žádostem, které nepovažuje za ‚účelové‘.“ (srov. např. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2021, č. j. 1 Azs 342/2020-49, bod 32). Žalovaný na tuto judikaturu viditelně nebere zřetel. Žádost o mezinárodní ochranu buď jednoduše splňuje předpoklady vymezené zákonem o azylu nebo ne. Předestřené úvahy žalovaného o její účelovosti proto nemají pro hodnocení důvodnosti žádosti o mezinárodní ochranu relevanci. Čas podání žádosti může hrát roli jen v úzké oblasti důkazních povinností žadatele ve smyslu čl. 4 odst. 5 písm. d) kvalifikační směrnice.
32. Přes právě uvedené ovšem krajský soud neshledal důvod pro zrušení rozhodnutí žalovaného, protože v reakci na jádro námitek žalobkyně v této části ob stojí.

VIII. Závěr a náklady řízení

33. Krajský soud pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 30. listopadu 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
B. K.